

PROJEKT
Uchwały Nr XXIII/167/2025
Rady Gminy Górowo Iławeckie
z dnia 29 grudnia 2025 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153), art.4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.) Rada Gminy Górowo Iławeckie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Górowo Iławeckie.

§ 3 Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i obowiązuje w roku 2026.

Przewodniczący Rady Gminy
Lech Hermanowicz

Załącznik do Uchwały Nr XXIII/167/2025
Rady Gminy Górowo Iławeckie
z dnia 29 grudnia 2025 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
W GMINIE GÓROWO IŁAWECKIE
NA ROK 2026**

SPIS TREŚCI

- 1. WSTĘP**
- 2. ORGANIZACJA PROGRAMU**
- 3. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU**
- 4. ADRESACI PROGRAMU**
- 5. DIAGNOZA ŚRODOWISKA LOKALNEGO**
- 6. CELE I ZADANIA PROGRAMU**
- 7. PRZECIWDZIAŁANIE NARKOMANII NA TERENIE GMINY GÓROWO IŁAWECKIE**
- 8. REALIZATORZY ZADAŃ ZAPLANOWANYCH W PROGRAMIE**
- 9. TERMIN REALIZACJI ZADAŃ I ICH WDRAŻANIE**
- 10. POSTANOWIENIA KOŃCOWE**
- 11. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU**
- 12. GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁAŃ W 2025 ROKU**

I WSTĘP

Elementem gminnego programu oprócz działań związanych z profilaktyką uzależnień od alkoholu i narkotyków stają się również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Rok 2026 to kolejny rok realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jak i również kontynuacja działań zainicjowanych w latach poprzednich.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii na terenie gminy. Program ma na celu tworzenie spójnego systemu działań naprawczych i profilaktyki zmierzającej do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych i innych uzależnień, oraz zmniejszeniu tych, które aktualnie występują

Jak stwierdzono podczas wielu badań alkohol jest jedną z najpopularniejszych substancji psychoaktywnych, a jego nadużywanie może prowadzić do wystąpienia wielu negatywnych skutków zdrowotnych. Uzależnienie od alkoholu jak i innych substancji psychoaktywnych powoduje szereg groźnych dla zdrowia i życia powikłań. Niewielka już ilość wypitego alkoholu bardzo często wpływa na zachowanie człowieka. Alkohol działa szkodliwie na układ nerwowy, pojawiają się symptomy, które nie wywołują widocznych zmian w zachowaniu się człowieka, niejednokrotnie natomiast powodują zaburzenia reakcji wzrokowej, słuchowej, pogarszają też precyzję ruchów. Błędnie się więc sądzi, że alkohol działa na układ nerwowy pobudzająco, działa hamująco zaburzając jego sprawność. Alkohol atakując ośrodkowy układ nerwowy powoduje zaburzenia precyzyjnego myślenia, logicznego rozumowania. Upośledzona zostaje tzw. uczuciowość wyższa, właściwa tylko człowiekowi. Obejmuje ona: etykę, moralność, poczucie więzi rodzinnych, międzyludzkich, narodowych. Zakłócone zostają też inne funkcje ośrodków kory mózgowej, ich współpraca z ośrodkami w strukturach podkorowych, znajdujących się dotychczas pod kontrolą i hamującym wpływem kory mózgowej. Dochodzą do głosu instynkty i popędy, prymitywne zachowania. W początkach upojenia sprawia to wrażenie pobudzenia czynności organizmu. W miarę dłuższego picia narasta zatrucie organizmu alkoholem, wzrasta jego szkodliwe oddziaływanie na układ nerwowy. Szkodliwy jego wpływ sięga ośrodków podkorowych. Zaburzone zostają, a nawet całkowicie zanikają instynkty i popędy.

Zniszczona zostaje możliwość wykonywania celowych i dowolnych czynności ruchowych. Występuje otępienie i senność. Człowiek traci przytomność.

Alkohol i produkty jego przemiany wywierają również niekorzystny wpływ na układ krążenia, układ pokarmowy, trzustkę i wątrobę, układ oddechowy jak również powoduje liczne zaburzenia psychiczne. Najczęściej spotykanymi zaburzeniami, które zgłaszają osoby uzależnione od alkoholu są zaburzenia pamięci. Równolegle z nimi stwierdza się u wielu osób zaburzenia zainteresowań, myślenia, szybkie męczenie się pracą umysłową, znacznie oporną koncentrację uwagi. Znamienne są ponadto takie objawy jak: zwiększona drażliwość, trudności w opanowywaniu agresji i zmienność nastroju. U osób uzależnionych od alkoholu obserwujemy również zmiany charakterologiczne, manifestujące się m. in. obciążeniem tzw. uczuciowości wyższej dla zdobycia wódki alkoholik gotów jest zaniedbać rodzinę, popełnić nadużycia, czy dopuścić się przestępstwa. Sprawia on często takie wrażenie, że obce są mu takie uczucia jak np. wstyd, przestaje liczyć się z opinią publiczną, traci poczucie odpowiedzialności, staje się nieuczciwy, nieobowiązkowy.

Wszystkie wspomniane wyżej objawy nie mają na ogół charakteru stałego i nie muszą występować u każdej osoby uzależnionej od alkoholu.. Ich wspólną cechą jest jednak to, że jeśli już występują, to mają tendencję do nasilania się. Ich rozwój można zatrzymać jedynie całkowitą rezygnacją z alkoholu.

Nadużywanie alkoholu powoduje również wiele szkód społecznych tj. przestępczość, ubóstwo, przemoc domowa, wypadki samochodowe i winno być przedmiotem troski ze strony organów administracji rządowej i samorządowej.

Nietrzeźwość to jedna z głównych barier pozwalająca na normalne życie w rodzinie, w środowisku lokalnym, w całym społeczeństwie. Problem nadużywania alkoholu i uzależnienia dotyka także mieszkańców naszej gminy.

W obecnej dobie nie zastanawiamy się już, czy warto pomagać osobom, rodzinom, dzieciom dotkniętym problemem alkoholizmu, ale jak to robić szybciej, skuteczniej i efektywniej. Pomagać to nie tylko minimalizować skutki alkoholizmu ale przede wszystkim zapobiegać, czyli edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania czasu

wolnego, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktami, Pomagać to również podejmować działania polegające na kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, uczyć umiejętności mówienia „nie” wszelkim używkom kiedy to człowiek jest poddany presji otoczenia.

Zaobserwowane problemy związane z nadużywaniem alkoholu to:

- szkody zdrowotne u osób pijących i narkotyzujących się (choroby somatyczne, postępująca degradacja psychofizyczna, zaburzenia w rozwoju psychicznym i społecznym),

- szkody zdrowotne, psychiczne, moralne i materialne u członków rodzin osób uzależnionych (rozbicia rodzin, przemoc, demoralizacja nieletnich, znęcanie moralne i fizyczne),
- dezorganizacja środowiska pracy i straty ekonomiczne (wypadki w pracy, absencja, obniżenie sprawności produkcyjnej), \naruszenie prawa i porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe, przestępczość osób uzależnionych, prowadzenie pojazdów w stanie nietrzeźwym, wykroczenia w miejscach publicznych),
- naruszenie prawa w związku z handlem napojami alkoholowymi (sprzedaż alkoholu bez zezwolenia oraz osobom nieletnim i nietrzeźwym).

Niestety niejednokrotnie z uzależnieniem wiąże się problem przemocy domowej. Pomoc osobom uzależnionym nie może więc ograniczać się do bezpośredniego działania z osobą uzależnioną, ale ma zmniejszać negatywne skutki uzależnień dla całego społeczeństwa. Stąd też szczególnie wyeksponowana w Programie została działalność edukacyjna, której celem ma być uświadomienie młodym mieszkańcom gminy, jak szkodliwe są używki oraz wykształcenie w nich właściwych postaw społecznych. Niezmiernie istotne jest również wzmacnianie pozycji rodziny poprzez działania edukacyjne i realizację przedsięwzięć profilaktycznych, mających na celu integrację i wskazanie sposobu spędzania wolnego czasu w sposób wolny od używek. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii na terenie gminy Górowo Iławeckie.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz.U.2023.2151 / do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.

W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przemocą domową;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Ponadto art. 10 **ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii** /Dz.U.2023, poz.1939/ **nakłada na gminę obowiązek** prowadzenia działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii, **jako zadania własnego gminy**, które obejmuje następujące przedsięwzięcia:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności: tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymywania się od spożywania alkoholu; działalność wychowawczą i informacyjną; ograniczanie dostępności alkoholu; leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu; zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie; przeciwdziałanie przemocy domowej; wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii wykonywane są przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, w szczególności przez: działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą; leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych; ograniczanie szkód

zdrowotnych i społecznych; nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii; zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii; nadzór nad uprawami roślin zawierających substancje, których używanie może prowadzić do narkomanii.

Realizacja powyższych zadań będzie prowadzona na terenie Gminy Górowo Iławeckie w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. W/w program ma charakter dokumentu rocznego. Okoliczność ta nakazuje opierać planowane w nim działania na podstawach finansowych określonych w przyjętym na dany rok budżecie Gminy. Roczna perspektywa zadań powoduje, że większość z nich jest kontynuacją z lat poprzednich, szczególnie jeśli są adresowane do szerokiego grona odbiorców.

II. ORGANIZACJA PROGRAMU

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Górowie Iławeckim, zwany dalej Programem, określa gminną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających z nadużywania alkoholu i narkotyków. Budowanie w naszej gminie spójnej strategii przeciwdziałania problemom uzależnień, opiera się na wdrażaniu programów profilaktycznych i terapeutycznych we współpracy z różnymi środowiskami prowadzącymi działania w tym zakresie. Działania te odzwierciedla niniejszy Program, który w sposób kompleksowy podejmuje problemy dotyczące uzależnień od napojów alkoholowych i środków psychoaktywnych, w tym także nowych substancji psychoaktywnych tzw. „dopalaczy” oraz przemocy związanej z uzależnieniem.

Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe. Program opracowano zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia.

Przy opracowaniu niniejszego Programu uwzględnione zostały także wskazówki wynikające z rekomendacji Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

III. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Obowiązek uchwalenia niniejszego Programu wynika wprost z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.2023.2151 ze zm.) oraz z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2023.1939 ze zm.).

W realizacji zadań zawartych w Programie szczególne zastosowanie mają następujące akty prawne:

- 1/ ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz.U.2023.2151 ze zm.)
- 2/ ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. 2023.1939 ze zm.);
- 3/ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j.Dz.U.2024.1673 ze zm.);

- 4/ ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. 2025.1214 ze zm.);
- 5/ ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. 2025.1153 ze zm.);
- 6/ ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t. j. Dz. U. 2024.1670 ze zm.);
- 7/ rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2013r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (t. j. Dz. U. z 2013.1870);
- 8/. rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 z dnia 30 marca 2021 r. (t. j. Dz. U. 2021.642).

IV. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są mieszkańcy gminy Górowo Iławeckie – dzieci, młodzież, dorośli, w tym również seniorzy. Działania z zakresu profilaktyki adresowane są głównie do całych grup, w szczególności do dzieci i młodzieży, bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych ze stosowaniem substancji psychoaktywnych. Program adresowany jest także do osób pijących alkohol i używających narkotyków w sposób ryzykowny i szkodliwy: uzależnionych, którzy wymagają leczenia (działania terapeutyczno-korekcyjne); utrzymujących abstynencję i współuzależnionych (działania wspierające).

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii skierowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy, którzy spotykają się ze zjawiskiem nadużywania alkoholu, narkotyków, substancji psychoaktywnych oraz ich konsekwencjami dla zdrowia.

W szczególności beneficjentami Programu są:

- dzieci i młodzież,
- rodzice, opiekunowie i wychowawcy,
- konsumenci i sprzedawcy napojów alkoholowych,
- osoby pijące w sposób ryzykowny, szkodliwy oraz osoby uzależnione,
- rodziny osób z problemem alkoholowym,
- osoby nadużywające substancji psychoaktywnych, w tym tzw. „dopalaczy”,
- osoby palące szkodliwie,

- inne osoby dorosłe, w tym kierowcy,
- specjalistyczna kadra pracująca z uzależnionymi, współuzależnionymi, doświadczającymi przemocy i stosującymi przemoc lub osobami z grup ryzyka, w tym: pracownicy pomocy społecznej, oświaty, policji, służby zdrowia, członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

V. DIAGNOZA ŚRODOWISKA LOKALNEGO PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

Ludność gminy Górowo Iławeckie na koniec listopada 2025 roku wynosiła ogółem 6.282 osoby (wg danych Ewidencji Ludności Gminy Górowo Iławeckie) z czego 1.095 to osoby do 18 roku życia, pozostałe 5.187 osób są to dorośli. Dominującą grupą mieszkańców ze względu na płeć są mężczyźni – 3.180 mężczyzn, natomiast kobiety 3.102.

Rynek napojów alkoholowych i skala problemów społecznych

Tabela nr 1 przedstawia maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zasady usytuowania miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych oraz godziny sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy Górowo Iławeckie, ustalone uchwałą Rady Gminy.

Rodzaj zezwoleń alkoholowych	Maksymalna liczba zezwoleń
Napoje zawierające do 4,5% alkoholu oraz piwo, przeznaczone do spożycia poza miejscem sprzedaży	15
Napoje zawierające powyżej 4,5% do 18% alkoholu, przeznaczone do spożycia poza miejscem sprzedaży	5
Napoje zawierające powyżej 18% alkoholu, przeznaczone do spożycia poza miejscem sprzedaży	10
Napoje zawierające do 4,5% alkoholu oraz piwo, przeznaczone do spożycia w miejscu sprzedaży	5
Napoje zawierające powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczone do spożycia w miejscu sprzedaży	5
Napoje zawierające powyżej 18% alkoholu, przeznaczone do spożycia w miejscu sprzedaży	5

Zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych: Miejsca sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Górowo Iławeckie muszą być zlokalizowane w sposób zapewniający, że w najbliższej okolicy punktu sprzedaży

– w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz w strefie 100 metrów od niego – nie znajdują się:

1. Placówki oświatowe (szkoły, przedszkola itp.)
2. Obiekty kultu religijnego (kościół, kaplice itp.)

Sprzedaż napojów alkoholowych prowadzona jest w punktach sprzedaży w godzinach ich otwarcia. Należy jednak pamiętać, że sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży nie odbywa się w godzinach nocnej sprzedaży.

Tabela nr 2 przedstawia liczbę zezwoleń wydanych na sprzedaż napojów alkoholowych według stanu na dzień 30.11.2025 r.

Rodzaj zezwoleń alkoholowych	Liczba wydanych zezwoleń
Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży	1
Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w miejscu sprzedaży	2
Ogółem	3

Tabela nr 3 przedstawia liczbę wniosków o skierowanie na przymusowe leczenie na koniec listopada 2025 r.

Wnioskodawca	Liczba wniosków
Policja	6
Członkowie rodziny	3
Inni / grupa diagnostyczno-pomocowa, kurator sądowy	2

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmowała działania wobec powyżej wskazanych wniosków, występując z prośbą o wydanie opinii do specjalistów w celu zbadania uzależnienia oraz ewentualnego wskazania odpowiedniego środka leczenia. Dodatkowo, kierowano wnioski do Sądu Rejonowego w Bartoszycach o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie odwykowym.

Tabela nr 4 przedstawia liczbę prowadzonych „Niebieskich Kart” (stan na 30.11.2025 r.):

Rok	Ilość
2025	37

Uzależnienia od alkoholu oraz narkotyków stanowią jedno z głównych źródeł niedostatku i przemocy domowej. Zjawiska te występują szczególnie często w rodzinach ubogich, dotkniętych niepowodzeniami życiowymi, problemami zdrowotnymi oraz bezrobociem. Problemy związane z uzależnieniami mogą prowadzić do eskalacji przemocy domowej, a ich rozwiązanie wymaga współpracy różnych instytucji, w tym Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ośrodków pomocy społecznej oraz służb porządkowych.

Tabela nr 5 przedstawia skalę udzielanej pomocy materialnej przez Centrum Usług Społecznych (CUS) w Górowie Iławeckim w 2025 roku (stan na 30.11.2025):

Rodzaj udzielanej pomocy	2025 rok
Ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej	729
Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej z powodu uzależnienia od alkoholu lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego członka rodziny	48
Wielkość środków finansowych przeznaczonych na pomoc rodzinom z problemem uzależnienia od alkoholu	188.167,01 zł

Problem nadużywania alkoholu dotyczy w znacznym stopniu mieszkańców Gminy Górowo Iławeckie. W związku z tym, niezbędna jest ciągła praca członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innych instytucji wsparcia, na rzecz osób i rodzin borykających się z problemami uzależnienia. Zwiększenie świadomości oraz dostępności pomocy w tych obszarach jest kluczowe dla poprawy jakości życia osób dotkniętych tym problemem i ich rodzin.

VI. CELE I ZADANIA PROGRAMU

CEL OGÓLNY

Celem głównym Programu jest ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych, narkotyków i używania innych

środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Górowo Iławeckie. podejmowanie działań zmierzających do zmiany struktury spożycia i wzorów używania napojów alkoholowych oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych, jak również zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

ZADANIA I CELE SZCZEGÓŁOWE

ZADANIE 1. Wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Cel zadania

Zapewnienie zgodności działalności punktów sprzedaży napojów alkoholowych z obowiązującymi przepisami prawa oraz ochrona społeczności lokalnej przed negatywnymi skutkami nadmiernej dostępności alkoholu.

Sposób realizacji:

1. Prowadzenie wizji lokalnych w celu opiniowania wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Regularne kontrole sklepów i lokali gastronomicznych w zakresie:
 - Przestrzegania zasad sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim oraz nietrzeźwym.
 - Umieszczania widocznych informacji o zakazie sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18. roku życia i w stanie nietrzeźwości.
 - Właściwego usytuowania punktów sprzedaży względem placówek edukacyjnych, religijnych i innych miejsc chronionych ustawowo.
3. Współpraca z Policją i organizacjami pozarządowymi w zakresie edukacji sprzedawców na temat odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.
4. Dofinansowanie szkoleń dla właścicieli i pracowników punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania przepisów prawa.

Realizacja zadania

Finansowanie kosztów wizji lokalnych, kontroli punktów sprzedaży oraz szkoleń dla sprzedawców.

Wskaźniki realizacji celów:

1. Liczba przeprowadzonych wizji lokalnych.
2. Liczba kontroli sklepów i lokali gastronomicznych.
3. Liczba szkoleń przeprowadzonych dla sprzedawców i ich uczestników.
4. Liczba przypadków naruszenia przepisów odnotowanych podczas kontroli.

ZADANIE 2. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób dorosłych, młodzieży, dzieci i ich rodzin, współuzależnionych, uzależnionych i zagrożonych uzależnieniami od alkoholu i narkotyków oraz dla osób doznających przemocy domowej

Cel zadania

Zmniejszenie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z nadużywania alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz zwiększenie liczby osób objętych leczeniem we wczesnej fazie uzależnienia.

Sposób realizacji:

1. **Organizacja i finansowanie specjalistycznych usług:**
 - o Finansowanie kosztów sporządzania opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
 - o Finansowanie terapii grupowej i indywidualnej w placówkach zajmujących się leczeniem uzależnień.
2. **Wsparcie prawne i formalne:**
 - o Przygotowywanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym i kierowanie wniosków o przymusowe leczenie do sądów rejonowych.
3. **Edukacja i motywacja:**
 - o Prowadzenie rozmów edukacyjnych i motywacyjnych z osobami uzależnionymi oraz ich rodzinami, zachęcających do podjęcia terapii.
 - o Organizacja lokalnych kampanii informacyjnych dotyczących dostępnych form wsparcia terapeutycznego.
4. **Upowszechnianie informacji:**
 - o Dystrybucja ulotek i broszur z informacjami o placówkach leczenia odwykowego oraz procedurach kierowania na terapię.

- Udostępnianie kontaktów do punktów konsultacyjnych, grup wsparcia i telefonów zaufania.

5. Szkolenia dla sprzedawców:

- Prowadzenie warsztatów dla sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania przepisów, m.in. zakazu sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim.
- Szkolenie sprzedawców w procedurach interwencji wobec klientów niepełnoletnich i nietrzeźwych.

Realizacja zadania:

- Zlecenie i finansowanie usług opiniowania przez biegłych.
- Współpraca z placówkami zdrowotnymi, sądami, ośrodkami pomocy społecznej i organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego.
- Organizacja regularnych szkoleń i spotkań z grupami wsparcia.

Wskaźniki realizacji:

1. Liczba odbytych rozmów interwencyjno-motywacyjnych przeprowadzonych przez członków GKRPA.
2. Liczba sporządzonych opinii przez biegłych sądowych.
3. Liczba osób uczestniczących w zajęciach terapeutycznych.
4. Liczba sprzedawców przeszkolonych w zakresie odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.
5. Liczba osób skierowanych do Sądu z wnioskiem o przymusowe leczenie.
6. Liczba rozpowszechnionych materiałów edukacyjnych i informacyjnych.

ZADANIE 3. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomania, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową

Cel zadania

Ochrona dzieci i młodzieży przed uzależnieniami, substancjami psychoaktywnymi oraz przemocą domową, a także ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego i minimalizacja szkód zdrowotnych, psychologicznych i społecznych wynikających z problemów uzależnień w rodzinie.

Sposób realizacji:

1. Edukacja publiczna i profilaktyka przemocy:

- Opracowanie i rozpowszechnianie ulotek, broszur i przewodników dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz skutków uzależnień.
- Organizacja lokalnych kampanii edukacyjnych na temat ochrony rodzin przed uzależnieniami i przemocą domową.
- Współpraca ze sprzedawcami napojów alkoholowych w zakresie edukacji na temat ograniczania dostępności alkoholu dla osób niepełnoletnich, nietrzeźwych i w stanie zagrożenia społecznego.

2. Wsparcie psychospołeczne:

- Organizowanie indywidualnych i grupowych konsultacji psychologicznych dla członków rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy.
- Udostępnianie porad prawnych osobom doświadczającym przemocy domowej oraz członkom rodzin osób uzależnionych.

3. Współpraca instytucjonalna:

- Zacieśnienie współpracy z instytucjami takimi jak Policja, Ośrodki Zdrowia, Parafie, organizacje pozarządowe oraz Centrum Usług Społecznych w celu skutecznego wsparcia rodzin i ofiar przemocy.
- Współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami alkoholowymi, narkotykowymi i przemocą.

4. Interwencje wspierające:

- Prowadzenie rozmów motywacyjnych z osobami uzależnionymi w celu zachęcenia ich do podjęcia terapii odwykowej.
- Kierowanie wniosków do Sądu Rodzinnego o zastosowanie przymusowego leczenia dla osób uzależnionych od alkoholu lub narkotyków.

Realizacja zadania:

- Przygotowanie i dystrybucja materiałów edukacyjnych.
- Organizacja spotkań i konsultacji psychologicznych oraz prawnych.
- Prowadzenie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych w celu zapobiegania sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.
- Koordynacja działań z instytucjami lokalnymi i organizacjami społecznymi.

Wskaźniki realizacji:

1. Liczba zorganizowanych spotkań i kampanii edukacyjnych.
2. Liczba udzielonych porad psychologicznych i prawnych.
3. Liczba zakupionych i rozpowszechnionych materiałów edukacyjnych (broszury, ulotki).
4. Liczba wniosków skierowanych do Sądu Rodzinnego w sprawie przymusowego leczenia odwykowego.
5. Liczba szkoleń i działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.
6. Liczba instytucji zaangażowanych we współpracę w ramach zadania.

ZADANIE 4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży

Cel zadania

Zwiększenie świadomości dzieci, młodzieży i ich rodziców na temat zagrożeń związanych z używaniem alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych. Kształtowanie postaw prozdrowotnych oraz promowanie zdrowego stylu życia.

Sposób realizacji:

1. Warsztaty edukacyjno-profilaktyczne:

- Organizacja warsztatów w szkołach i placówkach wychowawczych dotyczących zagrożeń wynikających z używania substancji uzależniających.
- Prowadzenie zajęć z zakresu profilaktyki uniwersalnej oraz edukacji zdrowotnej.
- Realizacja programów rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, dostosowanych do wieku uczestników.

2. Zajęcia sportowe i kulturalne:

- Dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży, realizowanych w połączeniu z elementami profilaktyki uzależnień (np. warsztaty, pogadanki, kształtowanie umiejętności psychospołecznych), stanowiących alternatywę dla zachowań ryzykownych.

- Organizacja i wspieranie wydarzeń kulturalnych oraz konkursów promujących trzeźwość i zdrowy styl życia, połączonych z dystrybucją materiałów edukacyjnych na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych.

3. Działania edukacyjne dla rodziców:

- Prowadzenie szkoleń i spotkań edukacyjnych dla rodziców w zakresie rozpoznawania symptomów używania substancji psychoaktywnych u dzieci oraz radzenia sobie z trudnymi sytuacjami wychowawczymi.
- Wspieranie rodziców w promowaniu zdrowych postaw wśród dzieci.

4. Promocja zdrowego stylu życia:

- Dystrybucja czasopism, ulotek i broszur zawierających informacje o zagrożeniach związanych z uzależnieniami oraz korzyściach zdrowego życia.
- Doposażenie szkół w materiały edukacyjne, w tym narzędzia multimedialne i broszury informacyjne na temat narkotyków i dopalaczy.

5. Współpraca międzysektorowa:

- Współpraca z placówkami edukacyjnymi, organizacjami pozarządowymi oraz ośrodkami zdrowia w realizacji działań profilaktycznych.
- Zaangażowanie lokalnych liderów opinii i sportowców w promowanie postaw wolnych od uzależnień.

6. Monitorowanie i diagnoza

- Przeprowadzenie lub zlecenie badań ankietowych (diagnozy) wśród uczniów szkół z terenu Gminy, dotyczących skali zjawiska używania substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, w celu dostosowania działań profilaktycznych w kolejnych latach.

Realizacja zadania:

- Organizowanie warsztatów, zajęć sportowych i imprez kulturalnych.
- Tworzenie i dystrybucja materiałów edukacyjnych w szkołach i innych instytucjach.
- Prowadzenie kampanii informacyjnych w mediach lokalnych oraz na portalach społecznościowych.
- Przeprowadzenie diagnozy wśród uczniów szkół z terenu Gminy dotyczących skali zjawiska używania substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.

Wskaźniki realizacji:

1. Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w warsztatach i programach profilaktycznych.
2. Liczba rodziców uczestniczących w spotkaniach edukacyjno-profilaktycznych.
3. Liczba zorganizowanych zajęć sportowych i imprez kulturalnych.
4. Liczba zakupionych i rozpowszechnionych materiałów edukacyjnych (czasopisma, ulotki, broszury).
5. Liczba placówek edukacyjnych wyposażonych w materiały dotyczące narkotyków i dopalaczy.
6. Liczba przeprowadzonych diagnoz dotyczących skali zjawiska używania substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych

ZADANIE 5. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych

Cel zadania

Zwiększenie wiedzy i świadomości mieszkańców na temat negatywnych skutków spożywania alkoholu oraz kształtowanie społecznych postaw prozdrowotnych i profilaktycznych.

Sposób realizacji:

1. Wsparcie instytucji i organizacji społecznych:

- Finansowanie i organizacyjne wspieranie działań prowadzonych przez instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, kościoły oraz osoby fizyczne realizujące inicjatywy związane z profilaktyką uzależnień.
- Współpraca z organizacjami lokalnymi w zakresie realizacji programów edukacyjnych i terapeutycznych.

2. Pomoc kuratorom sądowym:

- Udzielanie wsparcia merytorycznego i organizacyjnego kuratorom sądowym w ich pracy z osobami poddanymi leczeniu odwykowemu.
- Organizowanie szkoleń i warsztatów dla kuratorów w zakresie problematyki uzależnień.

3. Wspieranie inicjatyw społecznych:

- Promowanie i dofinansowanie projektów społecznych na rzecz trzeźwości oraz przeciwdziałania uzależnieniom.
- Współpraca z lokalnymi liderami i grupami inicjatywnymi w organizacji wydarzeń promujących zdrowy styl życia.

4. Rozwój partnerstw lokalnych:

- Tworzenie sieci współpracy między instytucjami lokalnymi, organizacjami pozarządowymi i osobami prywatnymi zaangażowanymi w działania na rzecz profilaktyki uzależnień.
- Regularne spotkania robocze w celu koordynacji działań i wymiany doświadczeń.

Realizacja zadania:

- Organizowanie i finansowanie szkoleń, warsztatów oraz działań edukacyjnych.
- Dofinansowywanie projektów i inicjatyw lokalnych związanych z wychowaniem w trzeźwości.
- Koordynacja współpracy między różnymi instytucjami oraz monitorowanie efektów działań.

Wskaźniki realizacji:

1. Liczba działań profilaktycznych podjętych przez instytucje, organizacje i osoby fizyczne.
2. Liczba projektów i inicjatyw społecznych dofinansowanych w ramach zadania.
3. Liczba szkoleń i warsztatów zrealizowanych dla kuratorów sądowych oraz innych partnerów.
4. Liczba instytucji i organizacji współpracujących przy realizacji działań profilaktycznych.

ZADANIE 6. Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Cel zadania

Ograniczenie przypadków naruszania przepisów dotyczących sprzedaży i spożywania napojów alkoholowych poprzez skuteczne interwencje, kontrolę i działania prewencyjne.

Sposób realizacji:

1. Kontrole punktów sprzedaży alkoholu:

- Regularne kontrole sklepów i lokali gastronomicznych w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim, nietrzeźwym oraz zakazu sprzedaży na kredyt lub pod zastaw.
- Sprawdzanie widoczności i dostępności informacji o szkodliwości spożywania alkoholu oraz zakazie sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18. roku życia.

2. Edukacja sprzedawców:

- Organizowanie warsztatów i szkoleń dla właścicieli i pracowników punktów sprzedaży na temat przepisów prawnych dotyczących sprzedaży alkoholu oraz konsekwencji ich naruszenia.
- Dystrybucja materiałów edukacyjnych dla sprzedawców.

3. Występowanie przed sądem:

- Kierowanie wniosków do sądów w przypadkach stwierdzonych naruszeń przepisów, takich jak sprzedaż alkoholu osobom nieletnim lub nietrzeźwym.
- Pełnienie funkcji oskarżyciela publicznego w postępowaniach sądowych związanych z naruszeniem przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

4. Działania informacyjne:

- Umieszczanie w punktach sprzedaży materiałów informujących o zakazie sprzedaży alkoholu osobom nieletnim oraz nietrzeźwym.
- Promowanie postaw zgodnych z prawem wśród właścicieli i pracowników punktów sprzedaży.

Realizacja zadania:

- Prowadzenie systematycznych kontroli punktów sprzedaży alkoholu.

- Organizacja szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych.
- Przygotowanie materiałów informacyjnych i edukacyjnych.
- Kierowanie wniosków o naruszenie przepisów do odpowiednich organów.

Wskaźniki realizacji:

1. Liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
2. Liczba przypadków naruszenia przepisów, w których skierowano wnioski do sądu.
3. Liczba zezwoleń na sprzedaż alkoholu dla każdej kategorii napojów alkoholowych.
4. Liczba zorganizowanych szkoleń dla sprzedawców i uczestników tych szkoleń.
5. Liczba rozdanych materiałów edukacyjnych i informacyjnych.

ZADANIE 7. Udzielanie pomocy osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób

Cel zadania

Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego poprzez wsparcie osób uzależnionych i ich rodzin oraz ich reintegrację z lokalnym środowiskiem.

Sposób realizacji:

1. Programy readaptacyjne:

- Finansowanie i organizacja programów wspomagających proces reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych.
- Wsparcie dla członków rodzin z problemem alkoholowym, narkomanią oraz przemocą domową poprzez programy edukacyjne i terapeutyczne.

2. Konsultacje i porady:

- Udzielanie bezpłatnych porad psychologicznych, prawnych i społecznych osobom uzależnionym oraz ich rodzinom.
- Organizowanie indywidualnych i grupowych spotkań z ekspertami (psychologami, terapeutami, prawnikami).

3. Aktywizacja społeczna i zawodowa:

- Współpraca z lokalnymi instytucjami i organizacjami w zakresie organizacji szkoleń zawodowych dla osób uzależnionych i ich rodzin.

- Tworzenie i promowanie programów zatrudnienia socjalnego i inicjatyw aktywizujących osoby wykluczone społecznie.

4. Inicjatywy lokalne:

- Organizowanie wydarzeń integracyjnych i kulturalnych mających na celu włączenie osób uzależnionych i ich rodzin w życie lokalnej społeczności.
- Promowanie działań lokalnych na rzecz akceptacji i wsparcia dla osób powracających do życia społecznego.

Realizacja zadania:

- Finansowanie programów terapeutycznych i readaptacyjnych.
- Koordynacja działań z lokalnymi organizacjami, instytucjami publicznymi oraz prywatnymi firmami oferującymi wsparcie społeczne i zawodowe.
- Organizacja konsultacji, szkoleń i wydarzeń integracyjnych.

Wskaźniki realizacji:

1. Liczba uczestników programów readaptacyjnych i terapeutycznych.
2. Liczba instytucji i organizacji zaangażowanych w realizację programów wsparcia.
3. Liczba udzielonych konsultacji i porad psychologicznych, prawnych i społecznych.
4. Liczba osób, które zostały zaktywizowane zawodowo lub społecznie dzięki realizacji programu.
5. Liczba zorganizowanych wydarzeń integracyjnych na rzecz włączenia społecznego.

ZADANIE 8: Przeciwdziałanie przemocy domowej

Cel zadania

Celem jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej, w tym przemocy wobec dzieci, poprzez działania edukacyjne, informacyjne i profilaktyczne.

Realizacja zadania:

1. Działania informacyjno-edukacyjne:

- Organizowanie kampanii informacyjnych na temat przemocy domowej, w tym jej definicji, mechanizmów, konsekwencji oraz wskazówek dotyczących reagowania na przemoc.

- Promowanie wiedzy o przemocy wobec dzieci i jej skutkach, zarówno fizycznych, jak i psychicznych.
- Informowanie o dostępnych formach pomocy dla ofiar przemocy domowej, zwłaszcza tych, którzy potrzebują bezpłatnej pomocy.

2. Promowanie dostępności pomocy:

- Włączenie się w ogólnopolskie akcje promujące życie rodzinne bez przemocy czy kampanie w mediach.
- Prowadzenie i finansowanie programów profilaktyki przemocy domowej, takich jak szkolenia, warsztaty i treningi dla rodziców/opiekunów, mające na celu budowanie pozytywnych wzorców wychowawczych.
- Upowszechnianie informacji o lokalnych ofertach pomocy: stworzenie ulotek, informatorów, stron internetowych oraz ogłoszeń w mediach lokalnych, zawierających dane kontaktowe do organizacji i instytucji pomagających ofiarom przemocy, w tym problemów alkoholowych.

3. Lokalne diagnozy i analizy:

- Prowadzenie lokalnych badań na temat występowania przemocy domowej, szczególnie w kontekście problemów alkoholowych, by zrozumieć specyfikę problemu w danej społeczności i dostosować pomoc do potrzeb.

Wskaźniki realizacji celów:

1. Liczba przeprowadzonych działań informacyjno-edukacyjnych, takich jak wykłady, kampanie, spotkania.
2. Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych, w tym liczba szkoleń, warsztatów i treningów dla rodziców/opiekunów.
3. Liczba przygotowanych i dystrybuowanych materiałów informacyjnych dotyczących lokalnej oferty pomocy (ulotki, strony internetowe, ogłoszenia w mediach lokalnych).
4. Liczba przeprowadzonych diagnoz na temat zjawiska przemocy domowej, w tym dotyczących problemu alkoholowego.

ZADANIE 9: Przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym

Cel zadania

Celem jest przeciwdziałanie zjawisku uzależnień behawioralnych, szczególnie wśród dzieci i młodzieży, poprzez działania profilaktyczne, edukacyjne i wspierające aktywność fizyczną.

Realizacja zadania:

1. Realizacja programów profilaktycznych:

- Przeprowadzenie programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, które zostały uznane za rekomendowane przez system rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego (www.programyrekomendowane.pl), bądź takich, które spełniają standardy profilaktyki opartej na badaniach naukowych.
- Skupienie się na programach, które wykorzystują wiodące strategie profilaktyczne, m.in. interwencje skierowane na rozwój umiejętności radzenia sobie z emocjami, rozwiązywanie problemów, kontrolowanie impulsów oraz edukację o zdrowym stylu życia.

2. Dofinansowanie organizacji pozalekcyjnych zajęć sportowych:

- Wspieranie finansowe i organizacyjne zajęć sportowych, które stanowią element szerszego programu profilaktycznego przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym (np. od gier komputerowych, telefonu).
- Zajęcia te mają na celu rozwój umiejętności interpersonalnych, radzenie sobie z emocjami poprzez aktywność fizyczną oraz promowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego z dala od urządzeń cyfrowych, połączone z edukacją na temat higieny cyfrowej.

3. Edukacja rodziców i współpraca z nimi:

- Organizowanie warsztatów i szkoleń dla rodziców, aby dostarczyć im wiedzy na temat uzależnień behawioralnych, rozpoznawania wczesnych sygnałów uzależnienia oraz skutecznych metod wsparcia dzieci i młodzieży.
- Aktywna współpraca z rodzicami w zakresie profilaktyki uzależnień, m.in. poprzez angażowanie ich w działania edukacyjne oraz wspólne wypracowywanie strategii przeciwdziałania uzależnieniom.

Wskaźniki realizacji celów:

1. Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży.
2. Liczba zorganizowanych zajęć sportowych jako część szerokiego działania profilaktycznego.
3. Liczba uczestników zajęć sportowych, co wskazuje na zaangażowanie młodzieży w aktywności fizyczne.
4. Liczba przeprowadzonych szkoleń i warsztatów dla rodziców dotyczących uzależnień behawioralnych i profilaktyki.

VII. PRZECIWDZIAŁANIE NARKOMANII NA TERENIE GMINY GÓROWO IŁAWECKIE

ZJAWISKO NARKOMANII

Zjawisko narkomanii w Polsce staje się jednym z najpoważniejszych problemów społecznych i wykazuje tendencję wzrostową. Zagrożenie to dotyczy wszystkich grup społecznych, niezależnie od rejonu, wieku, poziomu wykształcenia czy statusu materialnego i społecznego. Narkomania podobnie do alkoholizmu to choroba wywołana emocjami, dlatego mówi się o niej, że jest chorobą duszy. Jest to choroba braku zaspokojenia podstawowych potrzeb człowieka: miłości, poczucia bezpieczeństwa, czy akceptacji. Osobami narażonymi na uzależnienie od narkomanii są osoby, które cechuje przede wszystkim brak pewności siebie. Są to osoby, które mają problem z asertywnością, nie potrafią konstruktywnie radzić sobie z sytuacjami trudnymi, z rozwiązywaniem konfliktów, czy z pożytecznym wykorzystaniem czasu wolnego. Nie da się określić jednego głównego powodu, dlaczego ludzie sięgają po narkotyki. Przyczyn może być wiele: chęć zrelaksowania się, namowy kolegów, zawód miłosny, kłopoty z nauką czy niedostateczna wiedza o działaniu narkotyków oraz wpływie na organizm i procesie uzależnienia.

Narkomania to stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie”. Narkomania jest zwykle wynikiem wielorakiego zażywania środka uzależniającego, jedynie wyjątkowo, np. przy zażyciu kokainy czy heroiny,

rozwija się po jednorazowej dawce. Mówiąc o stosowaniu środków psychoaktywnych, możemy mieć na myśli różne grupy użytkowników, w zależności od częstotliwości stosowania rozmaitych środków, czy też w zależności od wchodzenia w poszczególne fazy uzależnienia. Najczęściej występują dwa typy uzależnienia od narkotyków, czyli:

1/ okazjonalne używanie narkotyków -eksperymentowanie jest to zażywanie sporadyczne, przy okazji np. imprezy, które nie doprowadziło jeszcze do trwałego uzależnienia.

/ problemowe używanie narkotyków jest rozumiane jako długotrwałe używanie narkotyków (substancji nielegalnych), które powoduje u osoby używającej poważne problemy natury zdrowotnej i społecznej .

Niezbędne, są kompleksowe działania profilaktyczne obejmujące jednostki osobowe dzieci, młodzież, osoby dorosłe jak również całe rodziny. Zintegrowane działania muszą być adresowane również do nauczycieli. Profilaktyka, jako oferta wzbogacająca wychowanie oraz edukację dzieci i młodzieży, wymaga podjęcia działań ukierunkowanych nie tylko na zapobieganie szkodom, ale przede wszystkim na promowanie zdrowia rozumianego całościowo, które obejmują wymiary: fizyczny, psychiczny, społeczny, duchowy i publiczny. Bardzo ważnym elementem procesu przeciwdziałania narkomanii jest profilaktyka prowadzona w środowisku lokalnym.

PRZECIWDZIAŁANIE NARKOMANII – ZADANIA WŁASNE GMINY I SPOSÓB ICH REALIZACJI

ZADANIE 1: Pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem

Cel zadania

Zapewnienie wsparcia terapeutycznego i rehabilitacyjnego dla osób uzależnionych oraz osób zagrożonych uzależnieniem, w celu poprawy ich stanu zdrowia psychicznego i fizycznego, wspierania procesu wychodzenia z uzależnienia oraz minimalizowania ryzyka pogłębiania się problemu uzależnień w społeczności lokalnej

Sposób realizacji:

- 1. Współpraca z placówkami służby zdrowia i ośrodkami leczenia uzależnień:**

- Nawiązanie i utrzymywanie współpracy z ośrodkami leczenia uzależnień, placówkami służby zdrowia, a także innymi instytucjami wspierającymi osoby uzależnione, w tym z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Centrum Usług Społecznych w Górowie Iławeckim oraz z sądami i policją.

2. Gromadzenie informacji:

- Zbieranie i systematyczne aktualizowanie informacji na temat dostępnych placówek leczenia uzależnień, w tym ośrodków ambulatoryjnych i stacjonarnych, telefonów zaufania oraz programów rehabilitacyjnych.

3. Rozmowy motywujące:

- Prowadzenie rozmów motywacyjnych z osobami uzależnionymi, aby zmotywować je do podjęcia leczenia i skorzystania z dostępnych form wsparcia.

4. Upowszechnianie informacji o dostępnych placówkach i programach:

- Rozpowszechnianie informacji o dostępnych placówkach leczenia uzależnień, programach terapeutycznych oraz formach wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzin. Może to obejmować tworzenie materiałów informacyjnych, takich jak ulotki, plakaty, ogłoszenia w lokalnych mediach oraz aktualizowanie stron internetowych.

Wskaźniki realizacji celów:

1. Liczba placówek, ośrodków oraz instytucji, które nawiązały współpracę w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych.
2. Liczba zgromadzonych i zaktualizowanych baz danych na temat placówek i ośrodków wsparcia, telefonów zaufania oraz dostępnych programów terapeutycznych.
3. Liczba przeprowadzonych rozmów motywujących z osobami uzależnionymi, mających na celu ich skłonienie do podjęcia leczenia.
4. Liczba przygotowanych i dystrybuowanych materiałów informacyjnych, takich jak ulotki, plakaty, ogłoszenia w mediach lokalnych i aktualizacje na stronach internetowych.

ZADANIE 2: Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej

Cel zadania

Zapewnienie kompleksowej pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom dotkniętym problemem narkomanii, w celu wsparcia ich w radzeniu sobie z trudnościami wynikającymi

z uzależnienia jednego lub kilku członków rodziny. Działania te mają na celu poprawę funkcjonowania rodzin, minimalizowanie negatywnego wpływu narkomanii na relacje rodzinne oraz wzmocnienie ich zdolności do radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.

Sposób realizacji:

1. Poradnictwo dla rodzin:

- Prowadzenie poradnictwa psychospołecznego dla rodzin, w których występują problemy narkomanii. Poradnictwo ma na celu pomóc zrozumieć przyczyny sięgania po narkotyki oraz skutki ich używania, w tym szkody zdrowotne i społeczne.

2. Edukacja publiczna:

- Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie problematyki narkomanii poprzez rozpowszechnianie materiałów informacyjnych, takich jak broszury, ulotki, plakaty i artykuły.

3. Współpraca z instytucjami:

- Nawiązanie i utrzymanie współpracy z instytucjami lokalnymi, takimi jak Komisariat Policji w Górowie Iławeckim, Ośrodek Zdrowia w Górowie Iławeckim oraz Centrum Usług Społecznych w Górowie Iławeckim. Wspólne działania będą koncentrować się na profilaktyce narkomanii, wsparciu rodzin oraz zapewnieniu dostępu do odpowiedniej pomocy terapeutycznej i prawnej.

Wskaźniki realizacji celów:

1. Liczba spotkań doradczych, które miały miejsce w ramach udzielania pomocy rodzinom dotkniętym problemem narkomanii.
2. Liczba broszur, ulotek, plakatów oraz innych materiałów edukacyjnych, które zostały rozpowszechnione w społeczności lokalnej.
3. Liczba wydarzeń edukacyjnych, takich jak szkolenia, spotkania informacyjne lub warsztaty, przeprowadzonych w celu podniesienia świadomości na temat narkomanii.
4. Liczba instytucji, z którymi nawiązano współpracę w zakresie przeciwdziałania narkomanii i wsparcia rodzin.

ZADANIE 3: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży

Cel zadania:

Podniesienie świadomości społecznej, szczególnie wśród dzieci i młodzieży, na temat zagrożeń związanych z narkomanią oraz promowanie zdrowego stylu życia poprzez działania informacyjne, edukacyjne i szkoleniowe. Działania te mają na celu wyposażenie odbiorców w wiedzę i umiejętności pozwalające na unikanie kontaktu z substancjami psychoaktywnymi, wzmocnienie postaw sprzyjających abstynencji od narkotyków oraz kształtowanie odpowiedzialnych zachowań.

Sposób realizacji:

1. Organizowanie programów i warsztatów profilaktycznych:

- Organizowanie programów profilaktycznych i warsztatów w szkołach na terenie Gminy Górowo Iławeckie. Warsztaty będą skierowane do dzieci, młodzieży, ich rodziców oraz nauczycieli i środowiska pedagogicznego.

2. Współpraca z placówkami oświatowymi:

- Współpraca z placówkami oświatowymi w celu realizacji programów profilaktycznych i działań edukacyjnych, które będą miały na celu uświadamianie uczniów oraz ich rodziców o skutkach zażywania narkotyków. Programy będą obejmować zajęcia edukacyjne, prelekcje, dyskusje oraz inne formy aktywnej edukacji.

3. Zakup materiałów edukacyjnych:

- Zakup materiałów edukacyjnych, takich jak broszury, ulotki, plakaty, książki, filmy i pomoce dydaktyczne, które będą wykorzystywane w ramach realizowanych programów profilaktycznych. Materiały te będą uzupełniać działania edukacyjne w szkołach i w środowisku lokalnym.

4. Upowszechnianie materiałów edukacyjnych:

- Upowszechnianie materiałów antynarkotykowych, takich jak plakaty, ulotki i broszury, w szkołach, ośrodkach młodzieżowych i innych miejscach, gdzie młodzież się gromadzi.

5. Promowanie zdrowego stylu życia i aktywnego spędzania czasu:

- Organizowanie imprez sportowych, rekreacyjnych i innych form aktywności fizycznej dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych. Takie wydarzenia będą promować zdrowy styl życia wolny od narkotyków, a także stanowić alternatywę dla szkodliwych zachowań. Zajęcia sportowe i rekreacyjne będą także pełnić funkcję integracyjną i edukacyjną.

Wskaźniki realizacji celów:

1. Liczba przeprowadzonych warsztatów i programów edukacyjnych w szkołach oraz innych placówkach.
2. Liczba rozproszonych materiałów informacyjnych (broszury, plakaty, ulotki) w szkołach i innych instytucjach.
3. Liczba organizowanych imprez sportowych, rekreacyjnych i innych aktywności promujących zdrowy styl życia.
4. Liczba osób, które wzięły udział w programach profilaktycznych, warsztatach, prelekcjach, konkursach oraz imprezach sportowych

ZADANIE 4: Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów narkomanii

Cel zadania:

Wspieranie działań podejmowanych przez instytucje, stowarzyszenia oraz osoby fizyczne, które zajmują się rozwiązywaniem problemów narkomanii, w celu zwiększenia efektywności lokalnych inicjatyw i wzmocnienia systemu przeciwdziałania uzależnieniom.

Sposób realizacji:

1. **Współpraca z Centrum Usług Społecznych w Górowie Iławeckim:**
 - Wspieranie działań Centrum Usług Społecznych w Górowie Iławeckim, które angażuje się w rozwiązywanie problemów narkomanii na poziomie lokalnym.
2. **Współpraca z Policją:**
 - Nawiązanie współpracy z lokalnym Komisariatem Policji w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych i edukacyjnych.
3. **Dofinansowanie programów terapeutycznych i rehabilitacyjnych:**
 - Dofinansowanie programów terapeutycznych i rehabilitacyjnych skierowanych do osób uzależnionych od narkotyków oraz ich rodzin.

4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i instytucjami:

- Współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami i innymi podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania narkomanii.

Wskaźniki realizacji celów:

1. Liczba zrealizowanych projektów lub programów wspierających osoby uzależnione w partnerstwie z Centrum Usług Społecznych.
2. Liczba zorganizowanych działań, takich jak spotkania edukacyjne, kampanie profilaktyczne, prelekcje, wspólne patrole i działania prewencyjne z Policją.
3. Liczba programów terapeutycznych i rehabilitacyjnych dofinansowanych w celu wsparcia osób uzależnionych oraz ich rodzin.
4. Liczba współpracy z organizacjami pozarządowymi, instytucjami społecznymi, ośrodkami terapeutycznymi i innymi podmiotami w zakresie przeciwdziałania narkomanii.

ZADANIE 5: Świadczenie pomocy społecznej osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego

Cel zadania

Zapewnienie wsparcia społecznego osobom uzależnionym i ich rodzinom, które są dotknięte ubóstwem i wykluczeniem społecznym, poprzez działania z zakresu pracy socjalnej, zawieranie kontraktów socjalnych oraz integrowanie tych osób ze środowiskiem lokalnym. Celem jest poprawa warunków życia osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, wspieranie ich w przezwyciężaniu barier związanych z uzależnieniem, a także umożliwienie im aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym. Działania te mają również na celu przeciwdziałanie marginalizacji oraz wzmacnianie zdolności osób dotkniętych uzależnieniem do samodzielnego funkcjonowania w społeczności.

Sposób realizacji:

1. Współpraca z Centrum Usług Społecznych w Górowie Iławeckim:

- Współpraca z Centrum Usług Społecznych (CUS) w Górowie Iławeckim w zakresie udzielania kompleksowej pomocy społecznej osobom uzależnionym oraz ich rodzinom. Pomoc ta obejmuje zarówno wsparcie materialne, jak i psychiczne, mające na celu integrację tych osób ze społecznością lokalną.

2. Praca socjalna i kontrakt socjalny:

- Zastosowanie pracy socjalnej, która obejmuje zarówno bezpośrednią pomoc w formie poradnictwa, jak i długofalową pracę nad reintegracją społeczną.

3. Wsparcie rodzin osób uzależnionych:

- Działania w zakresie wsparcia rodzin osób uzależnionych, które często również doświadczają skutków ubóstwa i wykluczenia społecznego. Skierowanie do odpowiednich programów rehabilitacyjnych, wsparcie w dostępie do pomocy psychologicznej i społecznej.

4. Integracja ze środowiskiem lokalnym:

- Organizowanie działań, które pomagają osobom uzależnionym i ich rodzinom w integracji ze społecznością lokalną. Może to obejmować uczestnictwo w spotkaniach grup wsparcia, warsztatach rozwoju osobistego, szkoleniach zawodowych, a także organizowanie aktywności, które umożliwią lepszą adaptację do życia społecznego i zawodowego.

Wskaźniki realizacji celów:

1. Liczba osób uzależnionych oraz ich rodzin, które skorzystały z usług socjalnych oferowanych przez CUS.
2. Liczba spotkań, warsztatów i innych aktywności mających na celu integrację osób uzależnionych ze środowiskiem lokalnym.
3. liczba osób, które skorzystały z długofalowego wsparcia w procesie wychodzenia z uzależnienia i integracji społecznej.

Zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii realizuje się poprzez szeroko zakrojoną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną oraz profilaktyczną. Kluczowym celem tych działań jest zmniejszenie ryzyka rozwoju narkomanii, a także poprawa zdrowia fizycznego

i psychicznego wśród osób zagrożonych uzależnieniem. Do podstawowych obszarów działań należy:

1. **Promocja zdrowia psychicznego** – Stosowanie działań edukacyjnych, które pomagają w budowaniu zdrowych postaw psychicznych, rozwijaniu umiejętności radzenia sobie ze stresem i emocjami, a także w promowaniu strategii radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych, co zmniejsza ryzyko sięgania po substancje psychoaktywne.
2. **Promocja zdrowego stylu życia** – Edukacja młodzieży i dorosłych w zakresie prowadzenia zdrowego stylu życia, obejmująca m.in. aktywność fizyczną, zdrowe odżywianie, umiejętność organizowania czasu wolnego oraz budowanie relacji opartych na zaufaniu i wsparciu. Takie działania pomagają tworzyć alternatywę do uzależniających zachowań i oferują pozytywne modele do naśladowania.
3. **Informowanie o szkodliwości substancji psychoaktywnych** – Edukacja społeczna na temat zagrożeń związanych z używaniem narkotyków, alkoholu, papierosów czy innych substancji psychoaktywnych, które mogą prowadzić do uzależnienia i poważnych problemów zdrowotnych, społecznych i zawodowych. Podkreślanie skutków krótkoterminowych i długoterminowych takich substancji, a także ich wpływu na życie osobiste i rodzinne.
4. **Edukacja o narkomanii i jej skutkach** – Promowanie świadomości na temat narkomanii, jej przyczyn, objawów oraz skutków zdrowotnych, społecznych i psychicznych. Wspieranie osób uzależnionych oraz ich rodzin w rozpoznawaniu pierwszych symptomów uzależnienia i poszukiwaniu odpowiedniej pomocy. W tej sferze organizowane są różnorodne formy wsparcia, takie jak warsztaty, prelekcje, spotkania informacyjne oraz działania na rzecz osób w kryzysie uzależnienia.

Działania te są szczególnie ważne w kontekście młodzieży, która znajduje się w grupie wysokiego ryzyka. Przeciwdziałanie narkomanii wymaga zintegrowanego podejścia, łączącego edukację, wsparcie emocjonalne, a także odpowiednią ofertę terapeutyczną.

VIII. REALIZATORZY ZADAŃ ZAPLANOWANYCH W PROGRAMIE

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Górowie Iławeckim,
Placówki oświatowe,

Centrum Usług Społecznych w Górowie Iławeckim,
Komisariat Policji w Górowie Iławeckim,
Sąd Rejonowy w Bartoszych – Wydział III Rodzinny i Nieletnich,
Organizacje pozarządowe, Parafie
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszych,
Zespół Interdyscyplinarny Gminy Górowo Iławeckie

IX. TERMIN REALIZACJI ZADAŃ I ICH WDRAŻANIE

Realizacja zadań objętych Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii została zaplanowana na okres jednego roku. Zadania te mają charakter długoterminowy i stanowią kontynuację działań podejmowanych w latach ubiegłych. Proces wdrażania Gminnego Programu polega przede wszystkim na systematycznej realizacji zaplanowanych działań, promocji oraz efektywnej komunikacji społecznej, mającej na celu zaangażowanie lokalnej społeczności w przeciwdziałanie problemom alkoholowym i narkotykowym.

X. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

SPOSÓB FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań określonych w niniejszym programie są środki pochodzące z:

- 1/ opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- 2/ części opłat za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym, tj. za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300ml. tzw. „małpki”.
- 3/ środki, o których mowa w pkt 2 (tzw. opłata małpkowa), przeznaczone są w pierwszej kolejności na realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu (zadania związane z problematyką alkoholową i przeciwdziałaniem przemocy domowej).

CZŁONKOWIE KOMISJI - WYNAGRODZENIE

Posiedzenia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) zwołuje jej Przewodniczący, w zależności od bieżących potrzeb i sytuacji. Na tych posiedzeniach członkowie Komisji ustalają szczegółowy zakres działań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, a także składają wnioski o przyznanie stosownych środków finansowych z budżetu gminy na realizację tych działań.

Za udział w posiedzeniach oraz w czynnościach kontrolnych, członkowie Komisji otrzymują wynagrodzenie w wysokości 350,00 zł brutto. Podstawą wypłaty tego wynagrodzenia jest obecność członka Komisji na posiedzeniu, co zostaje potwierdzone jego podpisem na liście obecności.

Koszty wynagrodzeń, szkoleń, innych zadań związanych z pełnieniem funkcji członka Komisji pokrywane są ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

XI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Przewidywane efekty realizacji Programu:

- 1. Podniesienie świadomości mieszkańców Gminy Górowo Iławeckie na temat skutków nadużywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych** – Działania edukacyjne i informacyjne mające na celu przekazanie wiedzy o negatywnych skutkach zdrowotnych, społecznych i psychicznych wynikających z używania alkoholu i narkotyków. Efektem ma być wzrost świadomości społecznej i zmiana postaw wobec tych substancji.
- 2. Zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności w działania związane z ograniczeniem spożycia alkoholu oraz redukcją dostępności i zapotrzebowania na substancje narkotyczne** – Aktywne działania lokalne, takie jak warsztaty, szkolenia, kampanie społeczne, mają na celu mobilizowanie mieszkańców do

wspólnego działania na rzecz ograniczenia spożycia alkoholu i zapobiegania uzależnieniom. Zwiększona współpraca z organizacjami i instytucjami wspierającymi ten proces wpłynie na wzmocnienie wspólnego działania na rzecz zdrowia publicznego.

3. **Udzielanie pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom** – Poprzez wsparcie terapeutyczne, rehabilitacyjne oraz psychoedukacyjne, program ma na celu poprawę jakości życia osób uzależnionych oraz ich rodzin. Pomoc ta obejmuje poradnictwo, wsparcie w zakresie zdrowia psychicznego, a także pomoc w reintegracji społecznej i zawodowej.
4. **Zmniejszenie skali dysfunkcji rodzinnych przez modyfikowanie stylu życia wolnego od używek, szczególnie wśród dzieci i młodzieży** – Programy profilaktyczne skierowane do młodszych grup wiekowych mają na celu eliminowanie uzależniających zachowań w rodzinach, oferując alternatywne formy spędzania czasu wolnego oraz promując zdrowe nawyki, takie jak aktywność fizyczna, rozwój pasji i umiejętności interpersonalnych.
5. **Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat różnych form przemocy** – W ramach programu organizowane będą działania informacyjne dotyczące rozpoznawania, zapobiegania oraz reagowania na przemoc domową, w tym przemoc fizyczną, psychiczną i seksualną. Celem jest uświadamianie mieszkańców o dostępnych formach pomocy i wsparcia w sytuacjach kryzysowych.

Przewidywane efekty realizacji programu mają na celu nie tylko poprawę zdrowia mieszkańców gminy, ale także wzmocnienie lokalnej społeczności, promowanie zdrowego stylu życia, a także zapewnienie wsparcia tym, którzy są w kryzysie uzależnienia.

XII.	Główne	kierunki	działań	w	roku	2026
-------------	---------------	-----------------	----------------	----------	-------------	-------------

W oparciu o analizę Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, w 2026 roku główne kierunki działań będą skoncentrowane na finansowaniu wyszczególnionych zadań w poniższej tabeli:

Kierunek Działania	Szczegóły Działania
Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu	1. Działania motywacyjne w stosunku do osób nadużywających alkoholu, aby podjęły leczenie odwykowe. 2. Udzielanie informacji na temat funkcjonowania poradni i grup wsparcia. 3. Opłacanie kosztów wydania opinii przez biegłych psychiatrów i psychologów. 4. Wnioskowanie o skierowanie na przymusowe leczenie.
Pomoc psychospołeczna i prawna dla rodzin z problemami alkoholowymi i przemocą domową	1. Działalność świetlic socjoterapeutycznych. 2. Dofinansowanie zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży. 3. Szkolenia dla członków ZI i GKRPA. 4. Finansowanie miejsc oferujących kompleksową i długofalową pomoc (psychologiczną, terapeutyczną, socjalną, medyczną) osobom dotkniętym problemem uzależnień i przemocy domowej.
Profilaktyka informacyjna i edukacyjna w zakresie uzależnień	1. Uwzględnienie w programach nauczania szkół informacji o szkodliwości alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych. 2. Realizacja programów profilaktycznych. 3. Dofinansowanie alternatywnych działań profilaktycznych. 4. Włączenie w ogólnopolskie kampanie profilaktyczne. 5. Zakup materiałów edukacyjnych. 6. Szkolenia nauczycieli i członków komisji.
Wspieranie instytucji i organizacji w rozwiązywaniu problemów uzależnień	1. Wsparcie ruchów samopomocowych. 2. Pomoc merytoryczna i organizacyjna instytucjom zajmującym się uzależnieniami, w szczególności dla dzieci i młodzieży. 3. Współpraca ze stowarzyszeniami lokalnymi w organizacji wydarzeń społecznych. 4. Opieranie planowanych działań na monitoringu i diagnozie lokalnych problemów (skali używania, dostępności substancji, zasobów i postaw społecznych) w celu ciągłego uaktualniania programu i ewaluacji jego efektów
Przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym (dla dzieci i młodzieży)	1. Organizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży. 2. Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych i informacyjnych na temat uzależnień behawioralnych.

Działania te mają na celu zwiększenie dostępności i efektywności leczenia osób uzależnionych od alkoholu oraz wspieranie ich w procesie rehabilitacji, a także pomoc ich rodzinom w trudnych sytuacjach. Program skierowany jest na kompleksowe wsparcie w zakresie terapii, informacji i działań prawnych..

UZASADNIENIE

Obowiązek uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii wynika z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii¹. Program stanowi integralną część strategii Gminy w zakresie polityki społecznej i zdrowotnej.

Przedłożony projekt Programu na rok 2026 jest kontynuacją działań z lat poprzednich, jednak został zaktualizowany i dostosowany do aktualnych wytycznych zawartych w „Rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w 2026 roku”, wydanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU).

W szczególności, w niniejszym Programie uwzględniono następujące zmiany i doprecyzowania, mające na celu zapewnienie pełnej zgodności z przepisami prawa oraz efektywności wydatkowania środków publicznych:

1. Finansowanie zajęć sportowych i kulturalnych: Zgodnie z wytycznymi KCPU, zajęcia sportowe oraz wydarzenia kulturalne finansowane w ramach Programu nie stanowią celu samego w sobie, lecz są traktowane jako narzędzie profilaktyki uniwersalnej i selektywnej. Środki przeznaczone są wyłącznie na działania, które zawierają elementy edukacyjne, promują trzeźwość oraz stanowią alternatywę dla zachowań ryzykownych, co zostało wyraźnie zaznaczone w opisach zadań.

2. Źródła finansowania (tzw. „małpki”): W Programie wyodrębniono zasady wydatkowania środków pochodzących z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach o pojemności do 300 ml. Zgodnie z art. 9³ ust. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, środki te dedykowane są w pierwszej kolejności na realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu. Finansowanie zadań związanych z narkomanią oraz uzależnieniami behawioralnymi oparte jest na środkach z podstawowych opłat za zezwolenia.

3. Diagnoza i monitoring: Program kładzie nacisk na oparcie działań profilaktycznych na rzetelnej diagnozie problemów lokalnych oraz na realizacji programów o potwierdzonej skuteczności (rekomendowanych), co pozwala na racjonalne planowanie wydatków i dostosowanie oferty pomocowej do rzeczywistych potrzeb mieszkańców Gminy.

Przyjęcie niniejszej uchwały jest niezbędne dla zapewnienia ciągłości realizacji zadań własnych Gminy w obszarze zdrowia publicznego oraz umożliwienia finansowania działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych w roku 2026.